

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref
201202895-/SIG

Dato
02.07.2012

Oppdragsbrev til Innovasjon Norge med oppdrag om å opprette nye landsdekkende såkornfond

1. INNLEDNING

Nærings- og handelsdepartementet viser til budsjettforslag i Prop. 111 S (2011-2012) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2012*, hvor regjeringen har foreslått å opprette inntil seks nye landsdekkende såkornfond. Videre viser vi til Innst. 375 S (2011-2012) og Stortingets budsjettvedtak 15. juni, hvor det ble gitt tilslutning til å opprette to nye landsdekkende såkornfond.

2. ENDRINGER I FORHOLD TIL TIDLIGERE BUDSJETTVEDTAK

(i mill. kroner)

Kap.	Post	Betegnelse	Saldert budsjett 2012	Etter revidert budsjett 2012	Endring
2421	51	(ny) Tapsfond, såkornkapital*	-	199,7	+199,7
2421	53	(ny) Risikoavlastning for nye såkornfond	-	75	+75
2421	70	Bedriftsutvikling og administrasjon	311	314	+3
2421	95	(ny) Egenkapital, såkornfond	-	425	+425

* Bevilgningen for 2012 dekker også 50,9 mill. kroner i netto tap knyttet såkornfondet SøkorninVest I AS.

3. NÆRMERE OM BEVILGNINGSENDRINGENE

Regjeringen har i revidert nasjonalbudsjett for 2012 foreslått å opprette to nye landsdekkende såkornfond, av i alt inntil seks fond. Det er foreslått bevilgninger over

kap. 2421 på 425 mill. kroner i statlig egenkapital over post 95 og 75 mill. kroner i risikoavlastning til private investorer over post 53. Videre er det over post 51 foreslått å sette av 148,8 mill. kroner til å dekke eventuelle statlig tap når fondene avsluttes og 3 mill. kroner over post 70 for å dekke Innovasjon Norges kostnader knyttet til opprettelse og forvaltning av fondene.

I Prop. 111 S (2011-2012) ble det lagt følgende føringer på de nye, landsdekkende fondene:

- Fondene skal kunne investere i såkorn- og oppstartsfasene, med mulighet for at de investerte midlene også kan brukes til internasjonaliserings- og omstillingsprosesser i disse bedriftene, innenfor statsstøttereguleringens bestemmelser.
- Fondene skal ha en gjennomsnittlig størrelse på om lag 500 mill. kroner og skal finansieres i form av egenkapital med 50/50-fordeling mellom private investorer og staten.
- Fondenes opprettelse er betinget av tilstrekkelig privat deltakelse.
- Risikoavlastningen fra staten foreslås satt til inntil 15 pst. av den statlige kapitalen til det enkelte fond.
- Fondenes løpetid skal avklares i forhandlinger med private investorer, men begrenses oppad til 15 år.
- Fondene skal drives på markedsmessige vilkår.
- Innovasjon Norge skal forvalte statens interesser i den nye ordningen.
- Fondenes satsingsområder vil bestemmes av fondsforvalternes kompetanse.
- Fondenes forvaltning foreslås basert på forvalternes kompetanse og muligheten til å utvikle kompetente forvaltningsmiljøer.
- Det er et mål at det skal etableres såkornfond i alle landsdeler. Som varslet i Meld. St. 7 (2011-2012) *Nordområdene – Visjon og virkemidler*, skal et fond etableres i Nord-Norge.
- Fondene bør opprettes gradvis, etter hvert som det reises privat kapital.
- Den nye fondsordningen må avklares med EFTAs overvåkningsorgan ESA.

Post 51 Tapsfond, såkornkapital

Det er bevilget 148,8 mill. kroner over post 51 til for å dekke eventuelle realiserte tap på statens eierandeler når fondene avsluttes. Midlene forutsettes plassert på fondskonto i Norges Bank inntil eventuelle tap realiseres.

Post 53 Risikoavlastning for nye såkornfond

Det er bevilget 75 mill. kroner over post 53 til risikoavlastning til private investorer. Hensikten med risikoavlastningen er å utløse privat kapital til investering i tidlig fase av bedrifters liv gjennom såkornfondene.

Post 70 Bedriftsutvikling og administrasjon

Innovasjon Norge skal forvalte statens interesser i den nye såkornfondordningen og skal blant annet forhandle med potensielle investorer om et utkast til rammeavtale for etablering av nye såkornfond. Dette medfører økte administrative oppgaver for Innovasjon Norge. Bevilgningen skal dekke Innovasjon Norges kostnader knyttet til oppstarten av de nye fondene og kommer i tillegg til dagens avsatte midler til forvaltning av statens lån til de eksisterende fondene.

I tillegg til lønns-, reisekostnader og liknende kan bevilgningen dekke kostnader knyttet til kjøp av ekstern bistand. Innovasjon Norge skal rapportere særskilt på bruken av de økte midlene og dagens midler til forvaltning av eksisterende såkornfond gjennom et eget prosjektregnskap.

Post 95 Egenkapital, såkornfond

Tidligere har statens bidrag til såkornfond bestått av ansvarlige lån og tapsfond. I de nye fondene foreslås det at staten bidrar med egenkapital. For å kunne opprette to nye fond bevilges det 425 mill. kroner i 2012.

4. OPPDRAG TIL INNOVASJON NORGE – ØVRIGE FØRINGER

For å få til en best mulig ordning som ivaretar både statens og privates interesser skal det forhandles med investorer om vilkårene for deltakelse i fondet. Nærings- og handelsdepartementet ber derfor Innovasjon Norge om å utarbeide en rammeavtale for nye såkornfond sammen med potensielle investorer eller representanter for disse. Det skal utarbeides en avtale som alle nye landsdekkende såkornfond skal følge. Følgende skal som minimum ivaretas i en rammeavtale:

- Nye såkornfond skal foreta førstegangsinvesteringer i såkorn- og oppstartsfase i nye, norske, kunnskapsbaserte og innovative selskaper med internasjonalt vekstpotensial. ESAs definisjoner på såkorn- og oppstartsfase skal legges til grunn.
- Staten setter i utgangspunktet av 250 mill. kroner i egenkapital (inkludert støtte) per fond. Statens eierandel vil eksklusive støtteelementet bli 42,5 pst. Privat kapital skal være i form av egenkapital, og være likestilt med statens kapital sett bort fra støtteelementet.
- Fondene skal som utgangspunkt lukkes for investorer når kapital er forpliktet.
- Nye såkornfond skal subsidieres på enklest mulig måte. Støtten skal være enkel å administrere og forståelig for alle parter, og kan gis som tilskudd til investorene for å kjøpe aksjer eller ved en direkte overføring av aksjer.
- Forvaltningen av nye landsdekkende såkornfond skal legges ut på anbud.
- Av inntil totalt seks fond, skal ett lokaliseres i Nord-Norge og maksimalt ett fond lokaliseres i Oslo.
- Investeringer i enkelt-selskaper fra statlige såkornfond og øvrige statlige selskaper i virkemiddelapparatet skal samlet sett ikke overstige 49 pst.

- Fondene skal ikke ha geografiske begrensninger for hvor det kan investeres innenfor Norge.
- Fondene skal etableres som aksjeselskaper.
- Etableringskostnader dekkes av fondenes totale kapital.
- Andelen statlig innbetalt kapital skal aldri overstige den prosentdelen staten har forpliktet seg for.

Innen disse rammene kan det forhandles om:

- Prinsipper for valg av forvalter.
- Definisjonen av nye bedrifter – må være innenfor ESAs definisjon, men det kan vurderes også å sette en grense ved år etter registrering i Foretaksregistret, tilsvarende det som gjelder for Investinor.
- Prinsipper for valg av områder for spesialisering (bransjefokus).
- Rammer for oppfølgingsinvesteringer. Det skal dog ikke tas større risiko i enkeltsselskap enn det som er normalt for aktive eierfond.
- Fondenes løpetid skal avklares i forhandlinger med private investorer, men maksimalt 15 år. Det må også avklares hva som skal skje med eventuell gjenværende portefølje ved løpetidens slutt.
- Praksis for styreutvelgelse. Innovasjon Norge skal på vegne av staten kunne peke ut minst et styremedlem.
- Frist for når privat kapital skal være på plass etter forvalter er valgt.

Dersom det kommer opp andre elementer som Innovasjon Norge mener er ønskelig å forhandle om, skal holdning til dette drøftes med Nærings- og handelsdepartementet på forhånd.

Nye såkornfond må notifiseres til ESA. ESA vil foreta en balansert vurdering av støtten og formålet ut fra hva som vurderes å være nødvendig for å sikre privat deltakelse i fondene. Det er viktig at investorer er oppmerksomme på dette og at det tas forbehold om ESAs godkjenning, da det kan innebære strengere krav til støtte enn det som framkommer gjennom en avtale. Grensen for oppfølgingsavtaler anses å kunne være en særlig utfordring. Det bes om at de enkelte valgene grunnis som del av underlagsmaterialet til avtalen. Dette vil kunne bidra til å styrke argumentasjonen om det enkelte punkt i avtalen ovenfor ESA.

Innovasjon Norges bes om å legge fram et utkast til rammeavtale mellom Innovasjon Norge og de private investorene for godkjenning innen utgangen av november.

Med hilsen

Bjørn Kåre Molvik (e.f.)
avdelingsdirektør

Sigbjørn Aabø
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Riksrevisjonen